

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

*Toetsing Wet natuurbescherming omtrent de bouw
van arbeidersverblijven en een loods aan de
Dyksterewei 2 te Lioessens.*

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Toetsing Wet natuurbescherming omtrent de bouw van arbeidersverblijven en een loods aan de Dyksterewei 2 te Lioessens.

Lioessens, december 2023

In opdracht van:

Uitvoering:

Gecontroleerd door:

Omslagfoto: Het plangebied, gezien vanaf de zuidzijde.

Inhoudsopgave

Toetsing Wet natuurbescherming (december 2023)

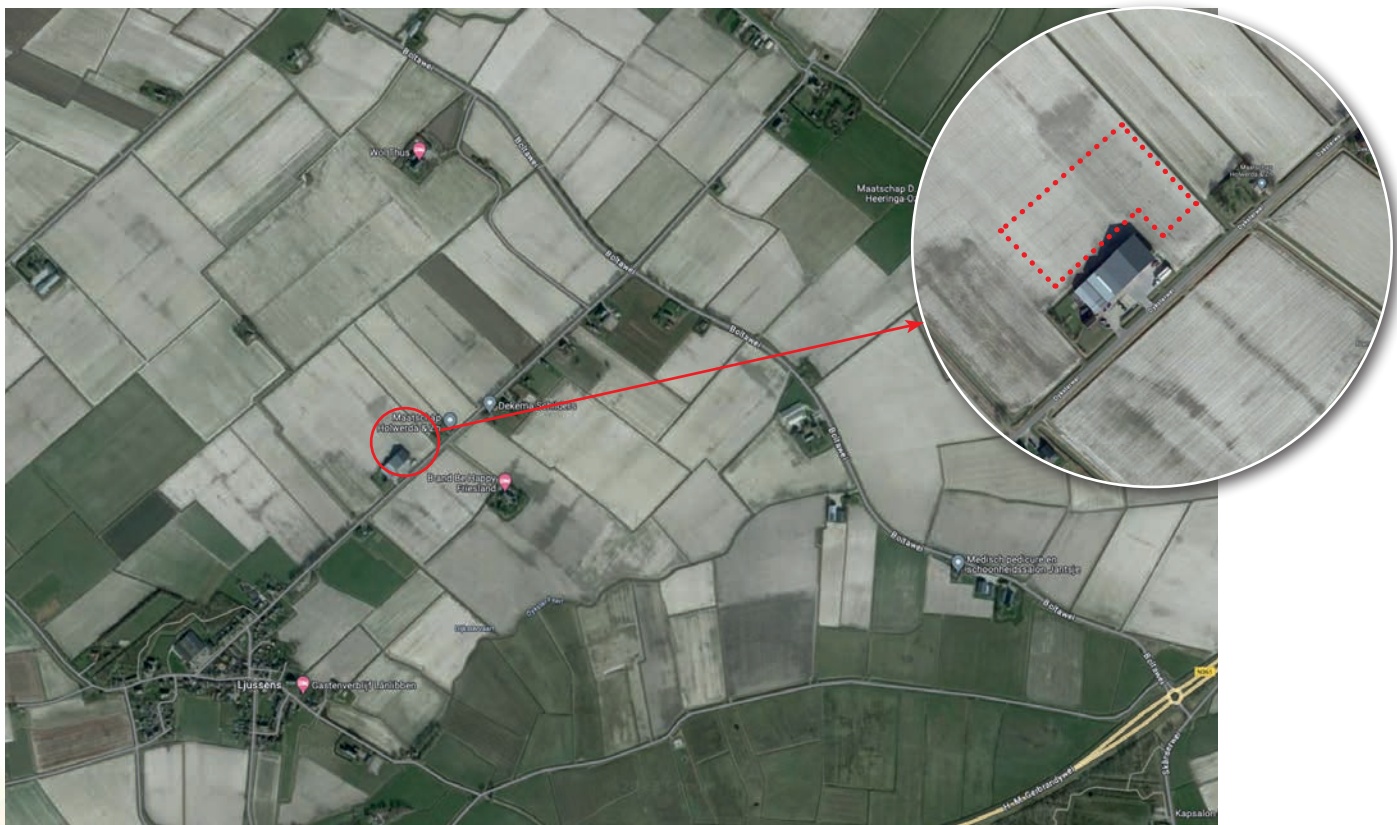
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
2. Onderzoeksmethodiek	7
3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	7
4. Toetsing gebiedsbescherming	7
4.1 Natura 2000	8
4.2 Natuurnetwerk Nederland	8
4.3 Provinciaal beschermde gebieden	9
5. Toetsing soortenbescherming	9
5.1 Flora	9
5.2 Zoogdieren	9
5.2.1 Waterspitsmuis	9
5.2.2 Otter	10
5.2.3 Vleermuizen	10
5.3 Broedvogels	11
5.3.1 Jaarrond beschermde nesten	11
5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)	11
5.4 Amfibieën	11
5.5 Reptielen	11
5.6 Vissen	11
5.7 Ongewervelden	12
6. Houtopstanden	12
7. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan	13
8. Literatuurlijst	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Eigenaar van het perceel aan de Dyksterewei te Lioessens, is van doel een gebouw met 28 arbeidersverblijfplaatsen en een nieuwe loods te realiseren. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In opdracht van de eigenaren heeft [redacted] aan Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het geplande planvoornemen al dan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rode cirkel en stippellijn). Bron: Googlemaps en HCA.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn "directe omgeving". Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in provincie Fryslân en valt onder gemeente Noardeast-Fryslân. Gelegen aan de Friese Waddenkust, aan de noordoostzijde van het dorp Lioessens (Fries: Ljussens) ligt het plangebied op adres Dyksterewei 2. Het plangebied bevindt zich op perceel AJMoo-F-316 en deels op F-314 en F-759 volgens de Kadastrale kaart en bevindt zich in agrarisch gebied. Het plangebied is een deel van de uitgestrekte vlakten waar landbouw wordt bedreven. Het betreft kale landbouwgrond rondom het bedrijf. Aan de noordoost- en zuidoostzijde van het plangebied loopt een smalle sloot met hoge wallen (*figuur 2 tm 7*).

Planvoornemen

De eigenaren van het land- en tuinbouw bedrijf zijn van doel een gebouw te realiseren met ruimte voor 28 arbeidersverblijven inclusief parkeerplaatsen en groenvoorziening. Het langwerpige gebouw en parkeerplaatsen zijn aan de noordoostzijde van het bedrijf voorgenomen. Daarnaast is er een nieuwe loods voorgenomen aan de noordzijde (*figuur 8 en 9*).

Figuur 2. Het plangebied, gezien vanaf de zuidoostzijde.

Figuur 3. Plangebied voorgenomen arbeidersverblijven (rode stippellijn), gezien vanaf zuidoost.

Figuur 4. Plangebied voorgenomen nieuwe loods gezien vanaf zuid.

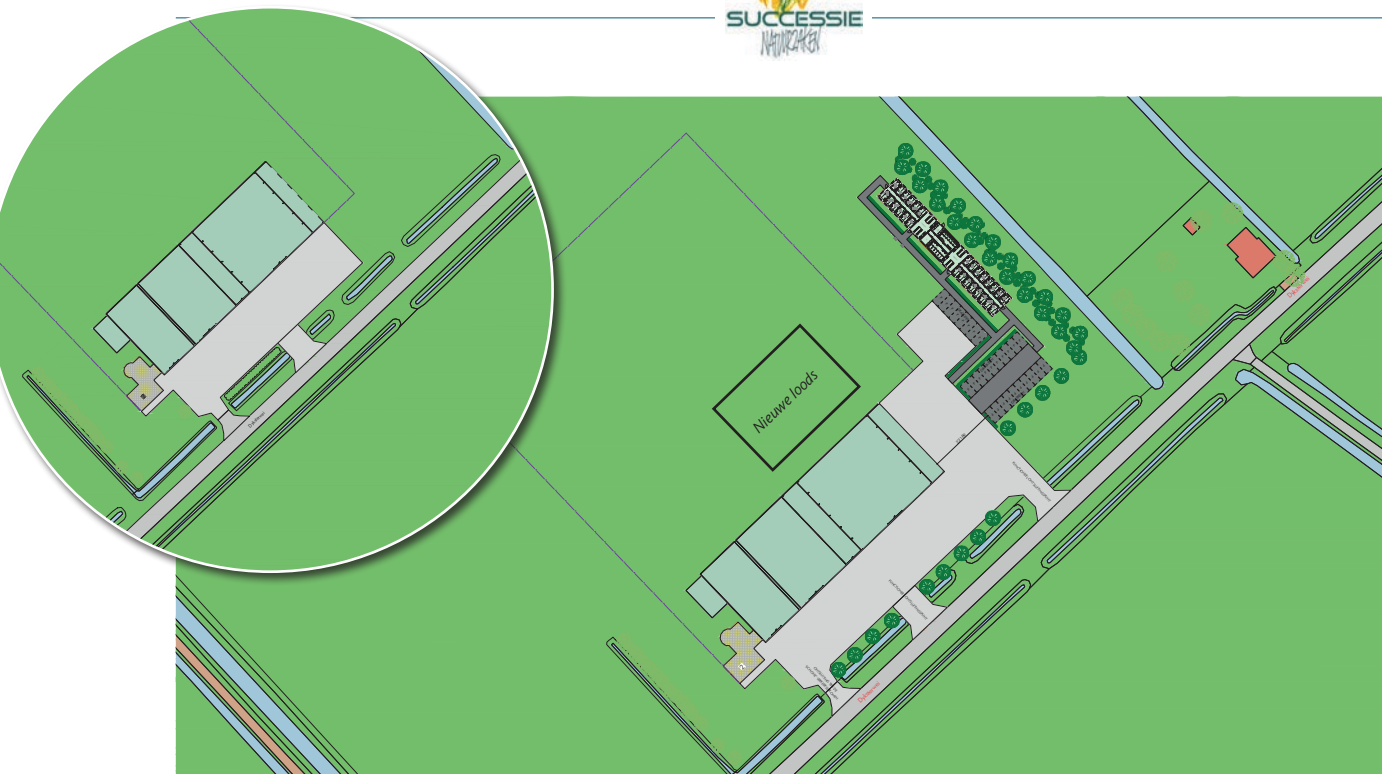
Figuur 5. Bedrijfterrein westzijde plangebied.

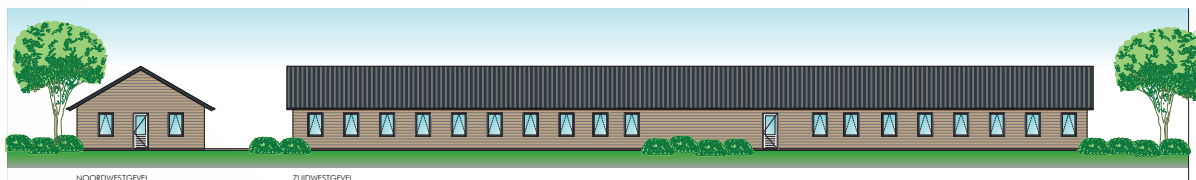
Figuur 6. Doorgaande weg aan de zuidzijde plangebied.

Figuur 7 Bedrijfterrein

Figuur 8. Situatietekening nieuwe situatie. Inzet: Huidige situatie (Bron: [redacted])

Figuur 9. Tekening voorgenomen arbeidersverblijven (Bron: [redacted])

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van [redacted] heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (8 december 2023) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische diversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

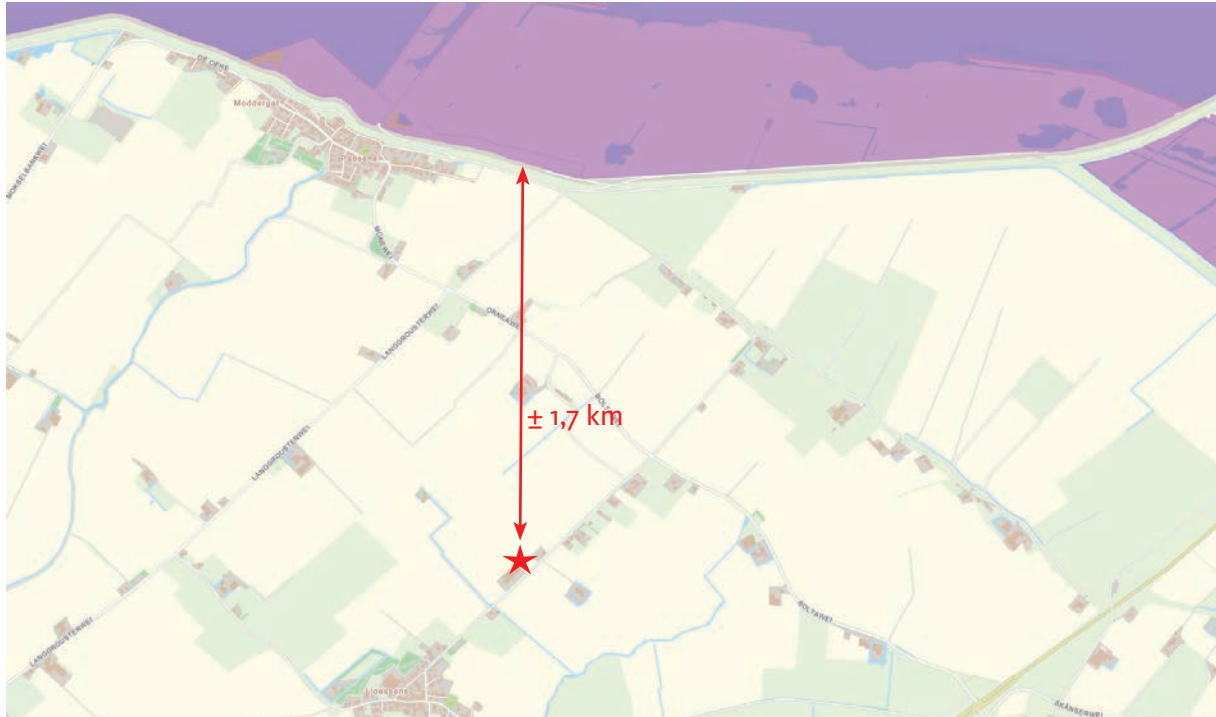
4. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming Wnb) en provin-

ciaal beschermde gebieden als Natuurnetwerk Nederland, ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkansen en -compensatiegebieden.

4.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebied. Negatieve effecten door externe werking door trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de afstand ($\pm 1,7$ kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Waddenzee) grotendeels uit te sluiten (*figuur 10*).

Figuur 10. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied (paars). Bron: kaartenkijldoos

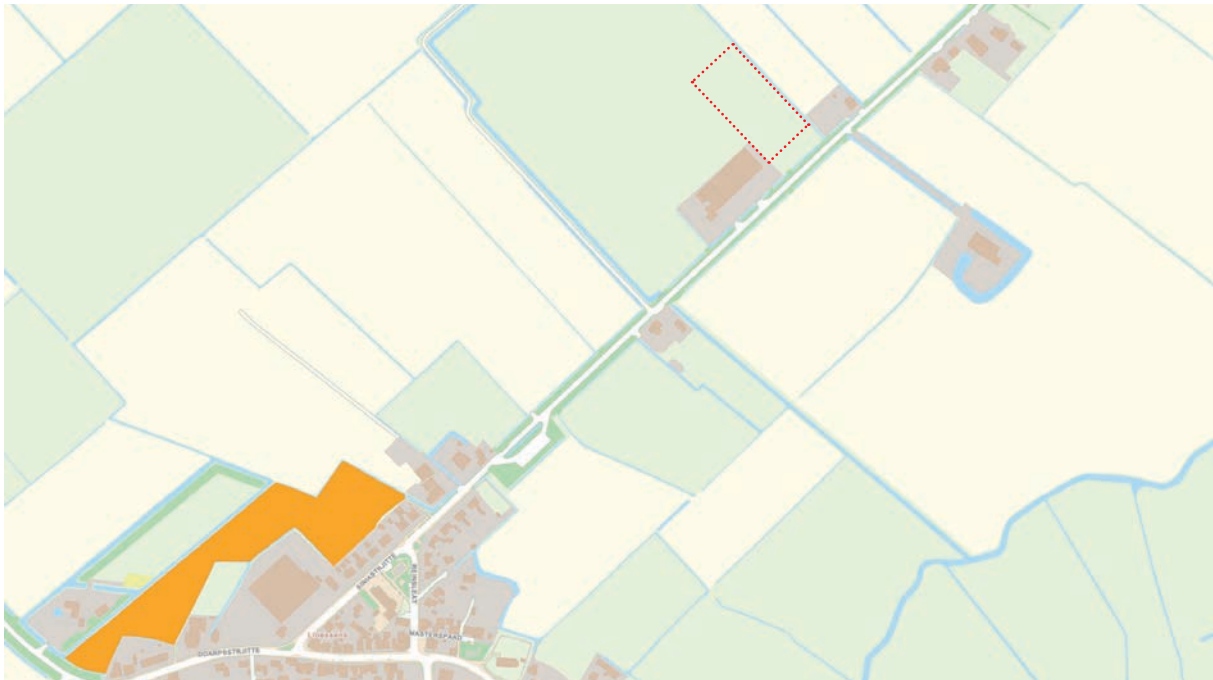
Stikstofdepositie

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Waddenzee ($\pm 1,7$ km) zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Het planvoornemen is het realiseren van een gebouw met arbeidersverblijven en een nieuwe (opslag)loods. Tijdens de uitvoer van het planvoornemen wordt er een toename van stikstofuitstoot verwacht (denk aan verkeersaantrekkende werking). Na de realisatie wordt er afname van stikstofuitstoot verwacht. Arbeiders nemen na de realisatie van het planvoornemen hun intrek in de arbeidersverblijven tijdens seizoensgebonden werkzaamheden. Voorheen moest men van heinde en verre komen. Gezien de relatief grote afstand tot stikstofgevoelige gebieden (Waddenzee) wordt op voorhand verwacht dat effect rondom stikstofdepositie, met betrekking tot de realisatie fase en verkeersaantrekkende werking in de nieuwe situatie, niet aan de orde is. Echter wordt aangeraden om de gemeente Noardeast-Fryslân te informeren of er al dan niet een stikstofberekening aangeleverd dient te worden.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (*figuur 11*). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 11. Ligging plangebied (rode stippellijn) t.o.v. NNN-gebied (oranje). Bron: kaartenkijldoos.

4.3 Overige provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied is niet aangewezen als ganzenrust- en foerageergebied of weidevogelkans-/weidevogelkerngebieden (Kaartenkijldoos provincie Fryslân). Om deze reden is negatief effect niet aan de orde.

5. Toetsing soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Bij de toetsing soortenbescherming wordt getoetst of mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de invloedsfeer van het planvoornemen al dan niet hinder kunnen ondervinden van het plan.

5.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora zijn o.a. grassoorten, paardenbloem en klaversoorten. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Wnb op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Waterspitsmuis

De waterspitsmuis verkiest gewoonlijk waterrijke biotopen met een rijke water- en oevervegetatie (wat een belangrijke bescherming biedt tegen predators) en structuurrijke, zacht glooiende oevers langs helder, onvervuild, niet te voedselrijk water. Verblijfplaatsen bevinden zich doorgaans naast water, met in-

gangen zowel boven als onder water. Nesten kunnen ook in graspollen, holle boomstammen en andere holtes aangetroffen worden (waarneming.nl). De waterdiepte lijkt niet echt belangrijk en varieert van minder dan 25 cm tot meer dan 2 m. Bij grotere waterdiepten foerageert ze waarschijnlijk wel vooral in de ondiepe gedeelten langs de randen van het waterlichaam, waar de stroming minder sterk is en dus minder energie nodig is om te duiken naar prooien. De waterbreedte blijkt eveneens onbelangrijk, van minder dan 1 m tot meer dan 10 m (Natuurpunt, 2009).

In 2020 is er melding gemaakt van de waterspitsmuis onder het dorpje Ee, op circa 7 km afstand ten zuiden van het plangebied (NDFF). De vaste voortplantings- en rustplaatsen van de waterspitsmuis zijn beschermd. Namelijk, de soort is niet opgenomen op de lijst van provinciale vrijgestelde soorten.

De oevers van de naastgelegen watergangen zijn relatief stijl en er ontbreekt een rijke water- en oevervegetatie. Structuurrijke zacht glooiende oevers ontbreken (*figuur 5*). Op basis van verspreidingsgegevens en bovengenoemde redenen zijn negatieve effecten op deze soort uitgesloten.

5.2.2 Otter

De otter heeft een groot leefgebied waarbinnen hij zich migreert (doorgaans 's nachts) en komt voor in de ruime omgeving van het plangebied (Bron: NDFF). Verblijfplaatsen van de otter zijn jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn er geen wissels, potentiële verblijfplaatsen of andere aanwijzingen van aanwezigheid van de otter aangetroffen. Gezien het geringe voorkomen in de ruime omgeving en het ontbreken van geschikt leefgebied (watergangen met vegetatieve dekking), is het niet de verwachting dat de otter verstoord zal worden. Daarmee is er geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming.

5.2.3 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Het plangebied betreft een deel van een agrarisch gebied. Er staan binnen de invloedssfeer van het planvoornemen geen bomen of gebouwen welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. De loodsen op het naastliggende bedrijfterrein zijn opgebouwd uit damwanden en zijn daarmee ongeschikt.

Vliegroute

De watergangen direct aan de noordoost- en zuidoostzijde van het plangebied kan gebruikt worden door de watervleermuis als (essentiële) vliegroute (*figuur 3*). Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergangen kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Lichtverstrooiing naar de watergang kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Men dient zowel tijdens als na de realisatie, lichtverstrooiing richting de watergang te voorkomen.

Foerageergebied

De watergangen direct aan de noordoost- en zuidoostzijde van het plangebied kan gebruikt worden door de watervleermuis als foerageergebied. De open structuur rondom het plangebied, met weinig luwte, kan verder door de laatvlieger worden gebruikt als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied bevinden zich bomen en bosschages welke prima kan dienen als foerageergebied voor soorten als de ruige- en gewone dwergvleermuis. Men dient om deze redenen in het kader van de Zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om ver-

storing van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Er zijn in de directe omgeving geen potentieel jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Aantasting van jaarrond beschermde nesten kan daarmee op voorhand worden uitgesloten.

In de overkapping van het naastliggende gebouw (loods) op het bedrijfsterrein zijn sporen van aanwezigheid, in de vorm van krijtsporen en braakballen, aangetroffen welke duiden op een (vaste) verblijfplaats van de kerkuil (*figuur 12*). Het gebouw blijft onaangetast. Gezien de afstand van de voorgenomen gebouwen wordt zowel tijdens als na de realisatie van het planvoornemen geen aantasting van de vaste verblijfplaats van de kerkuil verwacht.

Figuur 12. Krijtsporen kerkuil, naastgelegen loods.

Figuur 13. Braakballen en uitwerpselen kerkuil, naastgelegen loods.

5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)

Tijdens het broedseizoen (grootweg 1 mrt. t/m aug.) kunnen er vogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. de scholekster. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

5.4 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen in het plangebied. Op basis van de aanwezige habitat binnen en direct rondom het plangebied, wordt niet verwacht dat er beschermde soorten aanwezig zijn. Het terrein is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën (b.v. bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen. Echter, te allen tijde is de Zorgplicht van kracht.

5.5 Reptielen

Er worden in het gebied, op basis van het ter plaatse aanwezige habitat, geen reptielen (als b.v. de ringslang) in het plangebied verwacht.

5.6 Vissen

Een negatief effect op vissen kan worden uitgesloten omdat de watergangen onaangetast blijven in het planvoornemen. Daarnaast worden er geen beschermde vissoorten in de directe omgeving van het plangebied verwacht.

5.7 Ongewervelden

In en rond het plangebied komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen ontbreken kritische habitats als verlande waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbenscheer. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Wnb op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

6. Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

7. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan

[redacted] eigenaar van het perceel aan de Dyksterewei te Lioessens, is van doel een gebouw met 28 arbeidersverblijfplaatsen en een nieuwe loods te realiseren. Men bevindt zich in een oriënterende fase. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurzaken een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming en provinciaal beschermde gebieden

Het planvoornemen heeft door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Gezien de relatief grote afstand tot stikstofgevoelige gebieden (Waddenzee) wordt op voorhand verwacht dat effect rondom stikstofdepositie, met betrekking tot de realisatie fase en verkeersaantrekkende werking in de nieuwe situatie, niet aan de orde is. Echter wordt aangeraden om de gemeente Noardeast-Fryslân te informeren of er al dan niet een stikstofberekening aangeleverd dient te worden. Het planvoornemen heeft geen negatief effect op overige beschermde gebieden onder de Wet natuurbescherming en provinciaal beschermde gebieden.

Houtopstanden

Er is geen sprake van een meld en/of herplantingsplicht omtrent houtopstanden.

Soortenbescherming

Het planvoornemen is getoetst op het onderdeel soortenbescherming. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden omtrent beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en flora.

Uit de flora en fauna quickscan is geconcludeerd dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuissoorten is uit te sluiten. Men dient een toename van verlichting rondom het plangebied te voorkomen om verstoring van vliegroutes en foeragerende vleermuizen te voorkomen.

Tijdens het broedseizoen (grofweg 1 mrt. t/m aug.) kunnen broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt aangeraden buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien men voornemens is binnen het vogelbroedseizoen te starten met de werkzaamheden, dan wordt aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individu in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop.

8. Literatuurlijst

Ministerie van Economische Zaken, 2017. Wet natuurbescherming (16 december 2015). [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015>

Stibbeblog, 2016. De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wet-natuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijke-invloed-is/>

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>
(Kaartenkijkdoos provincie Fryslân)

Vleermuis.net., 2019. Verblijfplaatsen. Beschikbaar op, Vleermuis.net: <http://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

Lijst-beschermden-soorten-Wnb-NatuurInclusief 2022

<https://www.naturazooo.nl/gebieden/friesland/waddenzee/waddenzee-gebiedsanalyse>

BIJ12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

kadastralekaart.com

Waarnemingen.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl